

Het verhaal van Leon Lindemans

Leon (Leo) Lindemans, geboren te Opwijk op 13 april 1893, was het 5e kind (van 11) van het gezin van Louis Lindemans en Constance de Waepenaert de Kerrebrouck dat woonde in het nog bestaande huis Lindemans in de huidige Marktstraat (zie hoofdstuk *Het oorlogsdagboek van Louis Lindemans 1914-1918*, pag. 37 e.v.).

Leo loopt school, eerst in het ouderlijk pensioonaat (huidige Schoolstraat), daarna in het Klein Seminarie te Mechelen, waar hij op 1 augustus 1912 zijn eindexamen behaalt. Op 7 september 1912, treedt hij binnen in het noviciaat van Scheut.

Begin november 1914 geraakt hij via Grembergen (van waar zijn moeder afkomstig was) en Sint-Pauwels in Nederland, waar hij zijn studies voortzet. Hij verblijft te Esch bij Boxtel, in het Missiehuis Sparrendaal te Vught en in Huize Gerra te Haaren (Noord-Brabant).

Vanuit Nederland correspondeert hij via Aachen met zijn ouders en familieleden en kennissen.

Op 22 februari 1916 schrijft hij vanuit Haaren in Nederland (via het Belgisch Comité der Vluchtelingen in Tilburg) volgende brief aan Louis Geurickx, brancardier in Calais:

Adveniat Regnum Tuum

Beste vriend Louis,

Ik had geloof ik beloofd te schrijven wanneer ik in 't hospitaal zou liggen, doch 't ging er te moeilijk lange brieven te schrijven in eene liggende houding. Paul zal u reeds medegedeeld hebben dat alles goed is afgelopen. U kan dan die kaart en dien brief lezen. Als men 't nu beschouwt moet men zeggen dat het erger kon zijn.

Ik heb het zoo lang verwachte liederboek toegekregen. Ik heb het aan Paul reeds geschreven. Die talrijke waalsche liederen maken maar niet veel indruk. Ne mensch verstaat er niets van, die schijnen zoo de bovenhand te hebben. Wat de vlaamsche liederen betreft vind ik de keus nog al gelukt. De Hymne aan den Yzer vind ik heel schoon. 'k Geloof dat die liederen, op soldaten liederavonden opgevoerd ons jongens doen rillen en ontroeren. Zij hebben daar gestreden en gevoelen dus ook mede die toestanden. Later zal ik u het liederboekje dat 'k heb samengesteld voor ons vertrekkende brancardiërs eens overhandigen. Ik heb er nog 3 exemplaren als 'k er de drukproef bijreken. Later zal ik u een geven. Er staan 37 vlaamsche liederen in. De meeste staan in 't officieel boek. Doch ge hebt er nog al die er niet in

staan. Ik heb hier ook nog eenige gedrukte kerstliederen uit Moortgat 2e Deel. Die zal ik u ook bezorgen. Zou ik dit boek medebrengen? En hem bij een pater op zijne pastorie leggen tegen als we op congé zouden gaan? Ik heb ook de duo's van Mendelsohn en nog andere liederen lijk Jocelin (Berceuse), Maagdekens en Le Testament van Ryelandt, Kindergebed van Tinel, Angelus Klokkelanken van Meulemans, Zijn Wiegelied, Laghe van Koning Hagen (Mortelmans) enz. Voor muziek was ik hier goed ingespannen hoor! Als ge dan soms voor iets goesting zoudt hebben zoudt ge ze dan daar kunnen krijgen en weten waar terugzenden. 'k Zou ze niet garne verliezen.

Van Opwijk zult ge nu al meer nieuws ontvangen als ik, door Paul. Ik ontvang hier zoo alle maanden eene kaart. Ge kunt denken wat de Duitschers van mij al moeten achter gehouden hebben. Ik weet niet of mijn kaarten sinds januari nu toekomen. Onlangs nog klaagden ze dat ze sinds 1 November niets meer hadden ontvangen. 't Is maar droevig voor hun. Ge zoudt zeggen van ze te (blauwen), doch dat mogen we niet.

Nu iets over de "abris".

't Zal u misschien verwonderen dat ik iets over de "abris" ga schrijven. Ja, wij gebruiken misschien eer (dat weet ik niet) de abris als gijlie ginder. Men mag zeggen zonder overdrijven dat elke geburen groep zooals 't Schiettershof, 't Hoeksken (1), de Kadeestraat (2) enz. nen abri had. Ik heb er eenige van gezien, en ook al zien maken. Er was zelfs een "specialist" in abris maken; 'k Geloof dat 't Leon van Plakkes (ne schelen) was. Ze zijn nog al goed gemaakt met balkjes die de planken tegen de 2 grondmuren houden; boven liggen nog planken met zakken er op en dan de aarde, of het gras. In de put staan banken. Nu, waar maakten ze die. Wel op de plaatsen waar ge er 't minste zoudt aan denken: ofwel op een veld neven een elzenkant en eene beek: dan moest ge langs de beek er inkruipen; ofwel tusschen 2 hagen dan moest ge u langs eene der 2 aanpalende hoven inlaten rijzen; ofwel op eene wei; ofwel –en dat 't meeste denk ik- onder een mesthoop. Deze laatsten waren echter meest gefopt want wanneer 't zwart uur daar was moesten ze tot de knieën in de mestpoel staan.

Op Nijverseel waren er ook die in hunnen abri zaten onder de appelaars toen ze zoo fel aan 't vechten waren. De batterien vlogen van links naar rechts tot er eindelijk ook eene op dien boomgaard kwam staan. 't Hart van die Duitschers was rap bekoord bij 't zien van die blo-

zende appels –als er maar 't eten valt zijn ze er rap bij- en er was er eene die rap ne staak gevonden had om er ne keer in te kleppen. Wat was hunnen angst daar onder toen ze de grond zagen begeven en eene zware bot zagen verschijnen; al de "belzen" die er in zaten moesten –want 't ging om hun leven- 't plafond van den abri ondersteunden met hunne ruggen en schouders om niet ontdekt te zijn. Er waren abris en daar kon 30 à 40 man in zitten, of ze groot genoeg waren. Dat die abris bestonden wisten de Duitschers trouwens toch, vermits ze in Lebbeek de "menschenjacht" deden met honden waaraan ze 't schijnt konnen zien wanneer er een put was. Anderen trachten anders hun leven te verzeke- ren. Ik, zegt L. M(oerenhout), ik heb tegen de wei op d'Hesp een fort: 'k leg mij in eene diepe voor achter nen bosch hooge netelen en laat ze mij maar komen zoeken. Doch op 't kwaad uur toen hij daar kwam lagen er al ander van't ~~Hoeksken~~ de buurt op zijn plaats!! ... Hij dacht dat hij 't alleen wist.. Stienen Toen vond het nog beter. Hij ging –toen op den beroerde maandag (3)- scherrelings op de scheidesmuur zitten van onzen en Costers' hof. 't Is nu te zien dacht Stienen waar ze 't eerst komen. Komen ze eerst te Linnemans dan loop ik naar Costers, maar Stienen mocht er zoo lang naar de Duitschers wachten –die maar niet kwamen- alhoewel heel West-Brabant op de vlucht was- dat hij er van armoede is moeten afkopen en dan om lijk alleman te doen ook is gaan vluchten naar Baasrode en Dendermonde, waar hij tot zijn allergrootste plezier, nog Zouda ontmoette, eenen van de "Pays".

Ziedaar over de abris. Ge kunt het zoo wat stylleeren – of Paul kan het doen als u dunkt dat het de jongens zal interesseren. Zoo iets aantrekkelijk maken is eene kunst en die heb ik niet. Soms is er nog al wat doorgehaald doch 'k geloove wel dat ge er aan uit kunt.

Ziedaar! Ik denk u toch genoeg gedaan te hebben en dat is 't bijzonderste. Of ik voor u nog bid, daar moet ge niet aan twifelen, alle dagen in de Communie bid ik voor u allen. Ik van mijnen kant twijfel niet dat ge soms een klein gebedje voor mij stort. 't Wordt al- lengskens "vastentijd" zou 't niet goed zijn dunkt u? van in 't gazetje er de soldaten in aan te sporen van, om dien tijd te heiligen, van wat meer te Communie te gaan. 'k Geloof dat dat zooveel goed zal doen. 't Zal hun sterken en Jezus zal tevreden zijn. Jan Buggenhout zou dat, met zijn echte Opwijkische en ingrijpende pen, eens moeten opstellen. U doet er mee wat u wil, ik ken zoo de milieu niet. 't Is maar een voorstelling.

't Blad is vol en 'k moet er van uitscheiden. Tot later. Veel groeten aan de kennissen en aan mijn besten broeder Paul.

Uw gansch toegenegen in X°
Leon Lindemans

À propos van deze laatste wending heb ik iets gevonden in een heel schoon boekje "Allez à Marie" (van l'auteur des Paillettes d'or) dat praktisch kan zijn voor 't gazetje. 't Is niet dat ik wil prediken lijk men mij soms van huis schreef, daar ben ik nog te groen voor. Ik schrijf het letterlijk uit:

On ne le (Jézus) quittait jamais sans empor- ter

un peu plus de force pour rester fidèle au devoir

un peu plus de paix pour accepter douce- ment la vie

un peu plus de joie pour rendre heureux ceux qui vous entourent.

Is 't niet wat onze soldaten noodig hebben? Wij moeten Christus opvolgen en navolgen. Zou 'k dan in plaats van "le" "De Stem" mogen zetten.

Tot later

Leon

In een niet-gedateerde brief, zonder naam van de geadresseerde erop, schrijft Scheutist Leon Lindemans:

Over onze kerken

Daar stond een toren, stout op eigen kracht
Tot in de wolken recht in steen en pracht
Hun oorlogswagen, woest, kwam aangewield
De toren ligt er tot wat asch vernield

P. Valerius Mahy

Gelijk men soms in oude kerken, die eeu- wen overleefden en eens de beeldstorming doormaakten, al de schoonheid zien geknakt door 't vernielen van die beelden die outer en biechtstoelen versierden, zoo ook zien wij op vele onzer kerken ook die geweldige alvernien- lende hand neer komen om er het cachet van af te rukken: de torens. 'k Zou wel willen nu eens rond kijken, meer, in sommige kerken van onze streek eens willen binnentreden met u allen eenige dagen nadat ge antwerpen moest verlaten, niet als overwonnen maar als overwinnaars.(4)

Dus wij nemen het maar aan niet waar. Zie eens zegde mij een brave man: hoe de toren van Peiseghem scheef staat! dat komt van de Duitschers hun schieten! ... Ja zoo erg was het niet, 't was voor de eerste maal dat hij dat nu zag, maar 't was 't veld dat in een hel- ling lag en zoo scheen de toren maar scheef te staan ...

Juist lijk te Rummen stonden er ook in 't begin van den oorlog 's avonds, gedrukt onder eene

athmosfeer van terrorisatie een groepje volk te kijken naar de maan, met de bespiegeling: menschen kijk toch eens welk een nieuw machien de Duitschers nu hebben uitgevonden. De toren van Peiseghem heeft er nog al van zijn pluimen bij gelaten. Op sommige plaatsen kan men er doorzien, ook veel schaliën liggen er al niet meer op. 't Is nog wel afgeloopen want ook Peiseghem's toren wierd bestookt op 27 September. 't Volk zat in de kerk en moest zoo onder een felle beschieting de kerk verlaten. Londerzeel's toren is ook doorschoten juist in 't midden. Het dorp heeft veel geleden. 't Is er een onbeschrijfelijke verwoesting.

In de kerk van Opstal viel eene bom te midden van 't koor. De muren zijn nog al erg doorploegd met stukken projectiel. 't Schoon nieuw altaar bleef echter ongedeerd. Verder is er aan de kerk niet al te veel schade tenzij de toren die –als 'k mij niet bedrieg- ook eenige gaten telt.

Baasrode kwam ook onder Duitsch vuur en wierd ook nogal aangetakkeld. Een bom trof de middenbeuk: ge kunt u best de gevolgen er van voorstellen. 't Veerhuis langs den overkant had er al zijn dakpannen bij gelaten, en de villa's ...!

Dendermonde heb ik niet gezien. Er mochten in dien tijd geen jonge lieden doorgaan. St.-Gillis ook niet gezien – men zegde toen dat alles uitgebrand was en dat – 'k spreek van de kerkde klokken in scherven uit den toren gevallen waren (5) .

Voor Dendermonde –vertelde men mij- hebt ge 't zelfde – voorbij is die oude stad met hare beiaard die ons –toen het nog vrede was elk kwartier een handvol noten boven het hoofd slingerde- herinnering van vroeger eeuwen. Voorbij Dendermondsche beiaard- want ... Duitschers kwamen en staken belletjes en scherven van belletjes in hunne ransels als "souvenir". Mooie souvenirs voorwaar – maar voor ons groter gedenkstukken.

Nu naar Lebbeek. Het geteisterde Lebbeek dat ik 3 dagen na de gruwelvolle tragedie bezocht. Voor Lebbeek zou ik wel een kapitel alleen kunnen vervaardigen, wat ik ook zal doen als u dat aanbelangt.

Over de kerk kan ik nu reeds eenige bijzonderheid neerpennen. Later zal ik het in zijn midden plaatsen. Deze kerk ook heeft veel kogels ontvangen. "Ze zag er zwart van" zegde men in Opwijck en 't scheen wel zoo te zijn. De kerk die op slot was werd door de Duitsche bijl met geweld opengemaakt. Ze hebben er het slot uitgekapt zoo dat toen ik er kwam men de deur met eene ketting en een hangslot had toegegaan. Ik kon binnen in de kerk zien langs de uitgehouwen opening. 't Was weer dezelfde vernielings geest die er door had gewaaid. Stoelen lagen er van mekaar geslagen op hoo-

pen. Paarden mest stond tot in 't portaal. Bij tijds had eene juffrouw 't allerheiligste naar 't klooster-Gasthuis overgebracht onder de wacht van 2 Duitschers. Over de gruweldaden begaan in Lebbeek kan men geen gedacht geven. Later daarover, met een beschrijving van 't dorp, 3 dagen nadien.

Baardegem's toren is ook geschonden. Van onder tot boven is hij gebarsten van de geweldige ontploffing. 't Was een katholieke Duit-scher wien het was opgelegd van de lont aan te steken.

Al de dorpen die volgen zijn door dezelfde compagnie geschonden. Wij hebben ze toen zien voorbij trekken in Opwijck, 200 man met eene batterie, flink uitgedost. Wij dachten dat het er ging spannen toen we dat zagen doch 't was om de wagen dynamiet te beschermen. Maxenzeel heeft de kap verloren. Ze hadden dynamiet gestoken onder de balken van den toren en nog eene dozis in 't midden van de spil. Daarna, ze zijn immers altijd hoffelijk, werden de burgers uitgenoodigd de vensters van hunne huizen te openen, om 't sparen van nuttelooze scherven. Toen 't vuur aan de dynamiet was sprong de spil de lucht in en in de lucht sprongen de vier paneelen van de spil langs vier kanten uiteen. Een van de vier, viel terug op de toren en bleef zoo liggen. Hun werk was gedaan, en ze reden verder.

Van Meldert weet ik niets.

De kerk van Cobbehem (Paul, ik kan hier mis zijn voor de benaming van 't dorp – als ge van Brussel komt hebt ge eerst Cobbehem – Bollebeek – en dan Molhem. – zoo staat het mij voor. Indien Bollebeek 't eerst is dan wordt het gezegd van Bollebeek – zoo ge eerst Cobbehem hebt is 't van Cobbehem dat dit gezegd wordt)–pas gerestaureerde kerk is nog heelemaal in goeden staat gebleven. De boeren moesten de toren vol strooi steken, doch toen ik er in november 1914 voorbij kwam hadden zij het er reeds terug uitgehaald.

De toren van Bollebeek heeft lijk dien van Molhem enkel 't gebint van de spil bewaard. De rest is door de dynamiet weggeslagen. In Bollebeek is de klok uit den toren gevallen, effect van de ontploffing. Ze kwam terecht op 't klavier van 't orgel.

Aan de kerk van Assche is geen schade gericht 't was voor de Duitschen een veel te goede uitkijk om de valei te bespieden.

Merchtem. Niets denk ik valt er aan te vermelden.

Droeshout ook niets. Opwijk ook niets. De tableaux zijn blijven hangen in onze kerk alhoewel er ernstig spraak van geweest is om ze te verduiken. Wat het zilver werk betreft de re-monstrantie enz.. die zijn in veiligheid gebracht (Paul.- Ze steken in eene groote dikke kist van groote lijk de koffers met de prijzen) een meter

*diep in onze patatten kelder achter de deur.
Daar steekt de schat.)*

Het reisje is uit en wij zijn weer thuis.

Leon

Op 21 mei 1916 schrijft zijn Confrater-Scheutist Jules Callaert (6) vanuit Luluaburg (7) volgend brief aan Leo. Hierin verwijst pater Jules naar de mening van zijn Congolezen over de oorlog in Europa.

Luluaburg, 21-5-16

Beste Confrater Leo,

Ik was niet weinig blij uw brief nieuws te ontvangen. Aan het slot van den brief voegde ik: "Het ware te wenschen dat ik alle veertien dagen zoo iets ontving. " Helaas er komt zoo weinig de zee over. In Augustus ben ik een jaar op reis naar Kasai. Voor het oogenblik zit ik in St. -Jozef. Lang ben ik in Kangu gebleven, een tijdje in Leopoldstad, in Pangu, in Luluabourg, om den 1sten Juni naar Hemptinne S^t.-Benoit voort te reizen. Mijn reisgenoot is P. Moons Andreas. Beginnen te vertellen van het zwarte volk dat ware om niet te eindigen. In St.-Jozef vroegen ze ons of dat vechten in Europa nog bijna niet gedaan is. Dat kunnen ze niet begrijpen hoe dal slim volk, dat zoo lang kan trekken. Zij vechten ook al eens, zeggen ze, kloppen er van beiden kanten duchtig op, leveren wat slaven uit, en de vrede is weer gesloten. Op onze reis hebben we het nog zien spannen: twee dorpen tegen elkander, 't Ging in open veld, zonder 42ers, maar met gesloten vuist, recht op den neus, en op den hoop toe, lawijd genoeg om doof te worden. Wanneer alles scheen afgeloopen te zijn kwam de leider misnoegd terug, en om zijne misnoegdheid te laten zien, vatte hij in een vuurken eene brandende scheirhout en stak vuur aan de vier hoeken zijner hut. Zoo iets moet ge met de oogen zien. Verbeeld u M^r. die 8 à 10 keer en rond zijn kasteel loopt, aan iedere hoek vuur steekt en Mde die zijne stappen volgt om het vuur uit te kloppen. Wij moesten op dat dorp vernachten; maar al die zotte prullen waren voorteekens dat van slapen niet veel spraak zou zijn. Dat het oorlog is voelen wij ook in Congo. Enkel gesproken van het Missiewerk. In S^t.-Jozef bv. waar gewoonlijk rond de 1500 doopelingen zijn, is het getal fel verminderd. Niet omdat het volk weigert, integendeel, maar geenenen (?) bonus. De tegenwoordige doopelingen zijn menschen uit den omtrek, die na de geestelijke onderrichtingen, naar hun dorp terugtrekken, en zoo noch kleeding noch voedsel trekken. Die te verre van de Missie verblijven kunnen niet aangenomen worden omdat men in hun onderhoud niet kan voorzien. Dat alles is spijtig maar Fiat Voluntas.

P. Lombaerts die gij vernoemt is in de streek van N. Antwerpen. Zoo zijn we verder gescheiden dan Mazel en Droeshout. Uw portretje zal ik voor mij houden.

Voor het oogenblik kan ik u vijf postzegels bezorgen. Hadde ik dat vroeger geweten, in Kangu, Leo enz. kon ik daar beter aankomen. Hier is noch post noch niet ten duivel, de brieven worden weggedragen door n' zwarte van de Missie; nu ik zal zorgen wat meer voorzien te zijn tegen den volgende keer. En jammer ik had zoo 'n prachtige op reis gekregen op het eiland St.-Thomas; doch ze zijn reeds verschaggeld. Ik heb gehoord dat P. Philippe vertrekt. Moest ge hem soms nog zien, veel complimenten hoor, en van P. Laemont en van mij.

Ik verheug mij met u omdat de operatie goed is afgeloopen. Mochtet gij een vrijstel "illimité" krijgen, maar pardon, misschien neemt ge liever den ransel op om vereenigd met de andere Scheutisten aan het front te leven (8). Doch die feiten zijn en blijven eene ware ramp voor de Missies. Dat gevoelt men best wanneer men ter plaatse komt.

Leo, laat maar veel nieuws weten, dat wordt graag in de Missie ontvangen. Doe mijne beste complimenten aan P. Geisler & Co). Een Wees Gegroetje voor ons volk. Tot later

*Uw toegenegen Confrater
Jules Callaert*

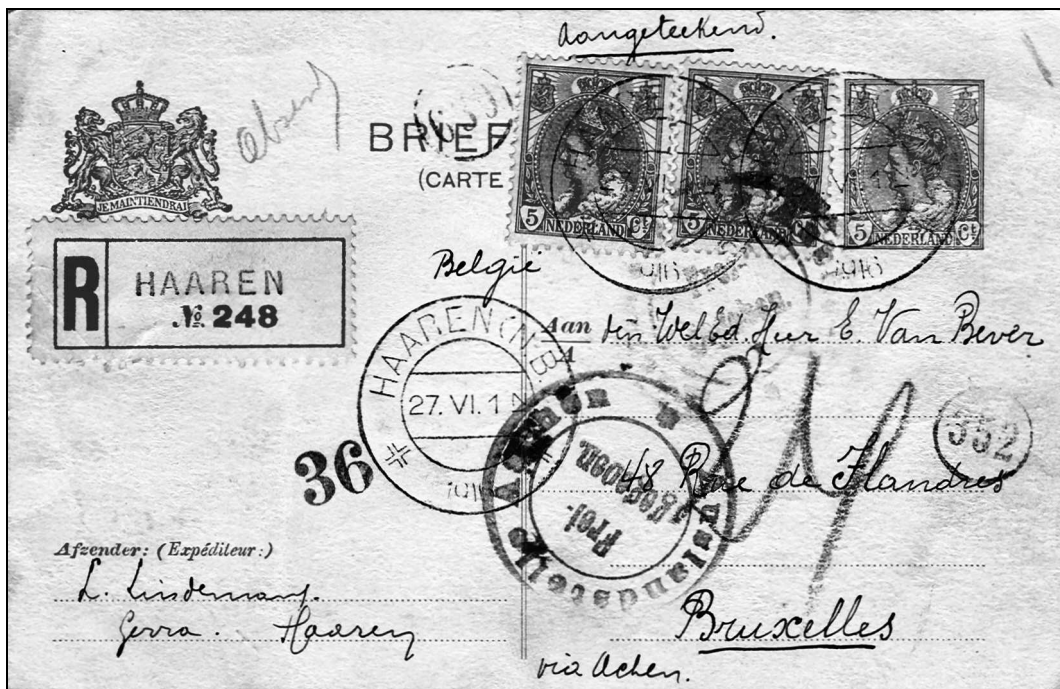
Op 27 juni 1916 schrijft Leon Lindemans naar zijn kozijn Edouard van Bever te Brussel (zie illustratie pag. 280):

Carissimi. Met droefheid moet ik u 't afsterven aankondigen van onzen diep betreurden oom Stanislas die op 27 dezer 's nachts overleed. De studie zal ik moeten staken daar Pol die voor eenige jaren de zaak had overgenomen nu alleen staat voor al 't werk. Zoo zal ik hem in de zaak moeten helpen. Vergeten wij onze dierbare overledene niet. Uw diepbedroefde, Leon.

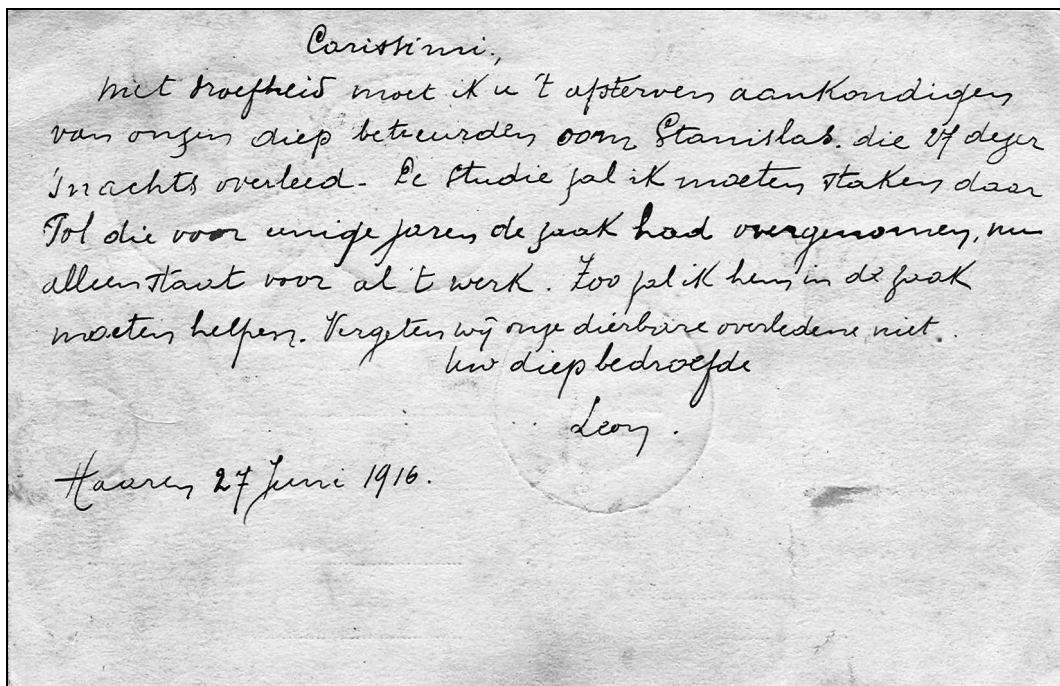
Dit was het codeschrift om aan te kondigen dat hij naar Engeland vertrok. Op 29 juni reist hij per boot naar Folkestone, waar hij op 10 juli in het Belgisch leger wordt ingelijfd als brancardier. Op 11 juli vertrekt hij via Calais naar Auvours. Vele kaartjes en brieven uit die tijd bleven bewaard: briefwisseling met thuis, maar ook met familieleden aan deze zijde van de frontlinie: zijn broer Paul, zijn kozijns Hendrik Borginon, Charles Rubbens, Raymond de Wae-penaert, zijn nichten Marie en Delphine Borginon.

In het frontbladje "De stem van Opwijk" van 1 juli 1919 (nr. 15) lezen wij:

Een nieuw Opwijkcs' soldaat is 't leger komen vervoegen: f. Leon Lindemans der missionaris-

Voor en achterzijde van de briefkaart van L. Lindemans 27 juni 1916 naar zijn kozijn E. Van Bever, met de boodschap in codeschrift om aan te kondigen dat hij naar Engeland vertrok.

sen van Scheut, is thans in het C.I.B.I. te Au-
vours.

Op 22 juli 1916 schrijft de Opwijkse frontsol-
daat Emiel De Clerck (9) volgend briefje aan
Leon:

22-7-16.

Mijnheer Leon.

Aangezien ik in briefwisseling ben met
met Uwen broeder Paul heeft mij Uw adres
gegeven.
Uit vriendschap, en ook uit gebuurzaamheid
kom ik U eenige regelen te schrijven.

N° Matricule 24229

Nom : Lindemans

Prénoms : Leon Joseph Joseph

né à Opwijk le 13 avril 1893

Prénoms du père : Louis

Nom et prénoms de la mère : de Wapenant de Terrebrouck
Constantine

Dernier domicile des parents : Opwijk

» » du titulaire : Scheut

Epoux de (veuf, divorcé) célibataire :

Profession : Belgicus

Grade et position : Soldat Escadron 2e m. C.V.S.

Date de l'entrée à l'armée : 10 juillet 1916

Décorations :

Signature du titulaire : L. Lindemans

SIGNALEMENT :

Taille : 1^m 1.65 m/m

Cheveux : noirs

Moustache : et

Barbe : et

SIGNES PARTICULIERS : carabine au dos
du nez

MUTATIONS

Le 1er Oct. 1911 présent à la 2e C^o dux

30 mai 1912 entré en service à 6e 10 DI

23/11/18 passé à la 2e S.H.

11/2/19 passé au groupe d'artillerie

08 Mai

Le Commandant de la C.V.
(Signature) De Boeck

Sceau de la Division ou de l'Autorité dont dépend le bureau de vérification.

Militaire eenzelvigheidskaart van Leon Lindemans.

Eerst en vooral wensch ik U proficiat voor het beantwoorden van Uwe Vaderlandsplichten, en alhoewel uwe reis heel gevaarlijk was, heb gij niet gearzeld over te steken, om U komen aan te bieden tot alle gevaarlijke opofferingen. In wensch U dus veel geluk, dat God U beware, en ons welhaast de Vrede schenke, om ons allen Opwijckenaren gaaf en gezond met onze duurzame familie te mogen vereenigen.

Uwen vriend en gebuur
Emiel De Clerck
B184
1^{en} compagnie
Armée belge.

Op 20 december 1916 wordt Leon Lindemans ingedeeld bij het 20e Linieregiment, en op 25 december ondergaat hij de vuurdoop in de loopgraven.

In zijn oorlogsdagboek schrijft zijn vader Louis, op maandag 25 december 1916:

"Dezen avond, gaat Leon voor d'eerste maal naar de loopgraven. Ballen schuifelen rondom hem. Doch hij trekt moedig vooruit. Hij weet dat degenen die aarzelen meer gevaar lopen dan anderen. En toen wij die avond, in familie,

het blijde Kerstfeest vierden, ging ons kind, in akelige omstandigheden, de Dood trotseren."

Op 23 april 1917 wordt hij overgeplaatst naar de gevaarlijke sector Boezinge, vervolgens op 15 november 1917 naar de even gevaarlijke sector van Merkem, tot hij begin maart 1918, volledig uitgeput, rust moet nemen bij een familie in Oost- of Westvleteren. Nadien wordt hij gehecht aan de begravingdienst van het leger.

Wanneer het rust is, aan het front, kan Leon zijn geliefkoosde hobby beoefenen: tekenen en schetsen. Verscheidene van zijn werkjes worden bewaard in de familie.

Op 21 november 1918 keert hij behouden thuis en kan hij zijn studie verder zetten in het Miseshuis van Scheut.

Op 10 augustus 1921 tot priester gewijd (door Mgr. De Boeck). Hij draagt zijn Eerste H. Mis op in de kerk van Opwijk op 17 augustus 1921.

Op 19 september 1922 vertrekt hij als missionaris naar de Filippijnse Eilanden via Marseille. Hij doet parochiedienst te Paranaque, Kiangan, Lubuagan en tenslotte te Naneng, waar hij op 22 november 1930 tot pastoor wordt benoemd.

(10)

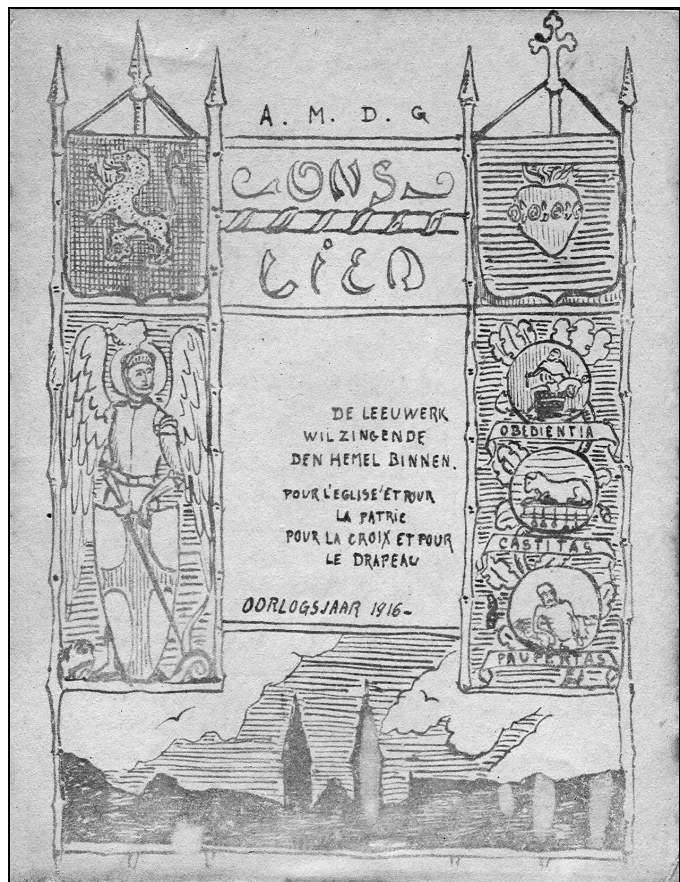
- (1) Hier bedoelt men waarschijnlijk niet de wijk tussen Nijverseel en de grens met Lebbeke (op de Nijverseelbeek), maar de buurtschap op het einde van de huidige Schoolstraat, nabij de aansluiting met Karenveldstraat, Nieuwstraat, Klarstraat, Heiveld
- (2) *Kadeestraat*: waar vroegere de (vrije) scholen gevestigd waren, huidige Gasthuistraat.
- (3) Loperkensmaandag – zie hoofdstuk *Vluchtelingen en geëvacueerden bij ons*.
- (4) Hier is er een zin doorstreept die niet meer leesbaar is.
- (5) Op een apart blaadje lezen wij de tekst van deze voetnota:
Toen ik op kwam naar 't leger, van Holland uit naar England ontmoet ik op onze boot een jongen van St.-Gillis, Louis Cornelis. Hij vertelde mij nog meer over zijn dorp. De Duitschers waren de kerk binnen gedrongen, hadden het tabernakel opengebroken en dan kroop er eene op 't altaar met de ciborie, met de welke hij toen triomphantelijk in de lucht zwaaide. Later staken ze 't vuur aan de kerk (St.-Gillis).
- (6) Julianus Ludovicus Callaert, ° Mazenzele 10-04-1887, † Schilde 25-01-1974, zoon van Franciscus (° Opwijk 02-11-1862, † Mazenzele 09-06-1941, gareelmaker op de wijk Zottegem, naast de wagenmakers-familie Van den Broeck) en Joanna Francisca Ceurvelt "Kaken" (° Sint-Amands 01-11-1852, † Mazenzele 30-01-1942). Het gezin Callaert-Ceurvelt telde 5 kinderen. Jules was de 2e oudste. Zijn zuster Maria Felicia Henrica was de jongste (°1890, † 1916). Zijn jongere broer, Petrus Franciscus Philemondus (Fiel, gareelmaker) (°1888, † 1981) huwde in 1936 met Jeanne Dirix en de jongste Frans Petrus (°1892, † 1966) huwde met Bertha Bouchez (van café Den Hert in Opwijk).

Jules Callaert begon, na middelbare studies in het Klein Seminarie te Hoogstraten en aan het H. Maagcollege te Dendermonde, in september 1909 aan zijn noviciaat in de missiecongregatie te Scheut. Hij deed zijn eerste geloften op 8 september 1910, waarna hij zijn filosofische en theologische studies aanvatte. In 1914 werd hij te Leuven tot onderdiaken gewijd door Monseigneur De Wachter. Voor zijn legerdienst trok Jules een slecht lot en werd aangewezen om soldaat te worden, maar zijn oudere broer Jean nam zijn plaats in en ging zo als soldaat de oorlogsjaren in. Jules, geboren in 1887, was van de klasse 1906 waarop het systeem van de militieloting nog van toepassing was – zie hoofdstuk *Het leger: lotelingen, miliciens, vrijwilligers en burgerwacht*.

Bij het uitbreken van de oorlog in augustus 1914 wist Jules onder te duiken om aan de

Duitsers te ontsnappen. Op 1 oktober 1914 lukte het hem en enkele andere jonge scheutisten naar het neutrale Nederland uit te wijken. Daar had hij geregeld contact met een andere uitgeweken scheutist: Leo Lindemans van Opwijk. Vanuit Nederland kon hij ontkomen naar Engeland, naar Londen, waar hij zijn derde jaar theologie deed en op 29 mei 1915 tot diaken gewijd werd. Datzelfde jaar, op het feest van O.-L.-Vrouw-Hemelvaart, 15 augustus, wijdde Mgr. Butt hem tot priester in Westminster Abbey. 's Anderdaags al vertrok hij in gezelschap van enkele andere paters voor de eerste maal naar de missie in Belgisch Kongo.

- (7) Luluaburg (Fr.: Luluabourg), van 1884 tot 1972 de naam van de stad Kananga, in Kongo (West-Kasaï).
- (8) Vermoedde pater Callaert hier al iets van de plannen van Leo Lindemans?
- (9) Vermoedelijk Benedictus Emiel De Clerck, echtg. Paulina Josepha Pelicaen, ° Asse 22-02-1880, † 08-02-1963, Dorp, schoenmaker.
- (10) De biografische gegevens werden grotendeels overgenomen uit de *Geschiedenis van de familie Lindemans 1370-1980* door Leo Lindemans, Brussel, 1979.

Titelpagina van het liederenboekje "Ons lied" door Leo Lindemans, 1916, 10,7x14 cm, 48 genummerde pagina's + omslag.